

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 15659/2022
25.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца ПД „Градинг“ д.о.о. Лесковац, чији је пуномоћник Дуња Николић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 416/22 од 17.05.2022. године, у седници одржаној 25.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 416/22 од 17.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 624/21 од 18.02.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је тужена обавезана да му на име накнаде штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету стечаја Ст 2/15, као и у поступцима који су му претходили а које је утврђено решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 129/20 од 12.02.2020. године, исплати укупан износ неисплаћеног потраживања од 4.601.041,00 динара и то: на име главног дуга износ од 1.670.316,32 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате и на име трошкова поступка износ од 187.444,16 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате и на име камате износ од 2.743.280,52 динара. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 169.000,00 динара а ако их не плати у року од 15 дана од дана пријема пресуде, обавезује се да на досуђене трошкове плати и законску затезну камату почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гжрр 416/22 од 17.05.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Лесковцу Прр1 624/21 од 18.02.2022. године, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио обавезивање тужене да му на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету стечаја Ст 2/15 као и у поступцима који су му претходили, а која је утврђена решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 129/20 од 12.02.2020. године, исплати укупан износ неисплаћеног потраживања у висини од 4.601.041,00 динара и то: на име главног дуга 1.670.316,32

динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате; на име трошкова поступка 187.444,16 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате и на име камате 2.743.280,52 динара. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да исплати туженој трошкове парничног поступка од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 1. тачка 3. истог закона, на које ревидент у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац има утврђено потраживање правноснажном пресудом Трговинског суда у Лесковцу П 1729/04 од 21.09.2005. године, у односу на предузеће ГП „Црна Трава“ из Власотинца над којим држава има удео у власништву од 70%. Над предузећем ГП „Црна Трава“ Власотинце, отворен је стечајни поступак решењем Привредног суда у Лесковцу Ст 2/2015 од 16.12.2015. године. У том поступку, тужилац је пријавио своје потраживање па му је оно признато Закључком о листи потраживања Привредног суда у Лесковцу Ст 2/15 од 23.09.2016. године, у укупном износу од 4.601.041,00 динара и то: на име главног дуга 1.670.316,32 динара; на име камате 2.743.280,52 динара и на име осталих трошкова 187.444,16 динара) па је сврстано у трећи исплатни ред, а није исплаћено. Правноснажним решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 129/20 од 12.02.2020. године, утврђено је да је тужиоцу у поступку стечаја који се води пред Привредним судом у Лесковцу у предмету Ст 2/15, повређено право на суђење у разумном року па је наложено стечајном судији да у предмету Ст 9/2010, у року од четири месеца предузме све мере како би се уновчила преостала имовина стечајног дужника и формирала деобна маса. Вештачењем је утврђено да је тужилац био у пословном односу са ГП „Црна Трава“ које је сада у стечају и да је из тог пословног односа настало потраживање признато тужиоцу правноснажном пресудом Трговинског суда у Лесковцу П 1729/04 од 21.09.2005. године, по којој је тужилац поднео пријаву потраживања и које му је признато у стечајном поступку. Решењем Привредног суда у Лесковцу Ст 2/15 од 31.07.2015. године, одређена је мера обезбеђења над стечајним дужником који, почев од 2003. године, не измирује своје обавезе због дуготрајне блокаде текућег рачуна и не обавља регистровану делатност од 2005. године, а у међувремену је приватизован међутим, 2011. године је приватизација раскинута па су акције постале власништво Агенцији за приватизацију РС и Акцијског фонда.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио пошто је закључио да је тужена објективно одговорна за неостваривање права тужиоца на потраживање према дужнику који је био друштвено предузеће, а због неделотворног вођења стечајног поступка имајући у виду да тужиочево пријављено и признато потраживање у том поступку није намирено, па је

првостепени суд одлуку донео применом одредбе члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, у вези одредбе члана 58. Устава РС, члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио пошто је закључио да је погрешан закључак првостепеног суда да тужена безусловно одговара за материјалну штету у висини утврђеног потраживања тужиоца, који је у конкретном случају поверилац „комерцијалног“ потраживања, имајући у виду да тужилац током поступка није предлагао нити достављао доказе из којих би се могло утврдити да је он, пре покретања стечаја над стечајним дужником ГП „Црна Трава“ Власотинце, покушавао принудну наплату свог потраживања. По мишљењу другостепеног суда, за остваривање права на накнаду штете у висини ненамиреног потраживања у стечајном поступку, код „комерцијалног“ потраживања неопходно је да тужилац докаже да је стечајни дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно средстава у имовини и да је, поштујући редослед исплате, тужилац могао да наплати своја потраживања да је било ефикасног и делотворног поступања стечајног суда, што овде није случај, јер тужилац није нудио доказе на ту околност, а из чињеничног утврђења у конкретном случају не произлази да је пропуст у раду органа тужене довео до проузроковања штете тужиоцу.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије и одредбом члана 1. Протокола 1 уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, прописано је право на мирно уживање имовине које је гарантовано сваком физичком и правном лицу и прописано да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Закон о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, број 40/2015), у одредби члана 31. прописује да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана кад је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

На основу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Према Закључку Грађанског одељења Врховног касационог суда, усвојеном на седници одржаној 27.09.2019. године, Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су, без њихове кривице, остале неизвршене и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року.

Имајући у виду да се у овом случају не ради о потраживању из радног односа већ о „комерцијалном“ потраживању, проистеклом из пословних односа на изградњи пословног објекта, те да тужилац није предлагао нити доставио доказе из којих би могло да се утврди да је он, пре покретања стечаја над стечајним дужником ГП „Црна Трава“ а.д. Власотинце, покушао да наплати предметно потраживање, посебно имајући у виду да је стечајни дужник обуставио плаћања почев од 2003. године а од 2005. године обуставио и обављање регистроване делатности, правилан је закључак другостепеног суда да то што је решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 129/20 од 12.02.2020. године, утврђено да је тужиоцу у стечајном поступку који се води код Привредног суда у Лесковцу Ст 2/15 повређено право на суђење у разумном року, није довољно за остварење права тужиоца на накнаду материјалне штете, у ситуацији када се не ради о потраживању из радног односа која је, без кривице повериоца остала неизмирена у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом. Због тога се наводима ревизије тужиоца неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић